

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 233.

V Ljubljani, v četrtek 9. oktobra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski

prišel je danes, 9. t. m., ob desetih dopoldne svojo deveto sejo. Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem pa se oglasi g. Grasselli in odgovarja g. Luckmannu, da zadnjič ni dokazal, kar je trdil, da je namreč mestni magistrat vedoma in nalašč napačno poročal deželni vladi, ko je šlo za sestavo volilnega imenika velikih posestnikov. Zoper to je on protestiral in protestira še danes. Ako je g. Luckmann rekel, da je bilo to zanj razžaljivo, mora on temu nasproti reči, da je bilo tudi zanj, kot načelnika mestnega magistrata, jako razžaljivo, ko mu je očital, da je vedoma napačno in lažljivo poročal deželni vladi. Tudi je dokazoval, da magistrat ni mogel drugega poročila dati, kakor ga je dal.

Luckmann se izgovarja, da bi bil mestni magistrat lahko boljše vire za svoja poročila dobil, kakor so njegovi stari zapisniki. Ob enem še enkrat zahteva, da naj g. deželni glavar na red pokliče g. Grassellija, ker so bile besede, ki mu jih je on očital nedostojne (neparlamentarne).

G. deželni glavar grof Thurn omenja, da je že v zadnji seji izrekel svojo sodbo, in da je reč s tem poravnana.

Baron Apfaltrern odgovarja, da deželni glavar zadnjič, kolikor on vé, g. Grassellija ni pokaral, toraj mora to storiti danes, sicer on ne ostane v deželnem zboru.

Grof Thurn pravi, da je on zadnjič svoje žalovanje izrekel, da so se rabile te besede, ako so se rabile.

Baron Apfaltrern zavrne, da je to še zmerom pogojno, da toraj stenografični protokol ne velja nič.

Grof Thurn mu na to odgovori, da njegovo obžalovanje velja, ako se ta neparlamentarna beseda nahaja v stenografičnem zapisniku. (Manjšina potem odide iz zbornice v stranske sobe, da se posvetuje kaj naj sedaj stori.)

Po razdelitvi došlih peticij raznim odsekom se poročilo deželnega odbora gledé vredbe deželnih in občinskih priklad od državnih železnic izroči gospo-

darskemu odseku, ravno tako poročilo o vstanovitvi vino- in sadjerejske šole na Dolenjskem. Poročilo deželnega odbora gledé ceste iz Žirov v Spodnji Logatec in o popravkih na cestah, ki so v zvezi s cesto iz Grosupljega na Krko in o vzdrževanju te ceste se izroči upravnemu odseku, poročilo o prodaji šolskega poslopja c. kr. državi in o novem muzeji pa finančnemu odseku.

Dr. Samec potem poroča o poročilu deželnega odbora gledé § 6. letnega poročila z naslovom „občila“, ter stavi v imenu upravnega odseka naslednje predloge:

„Deželnemu odboru se vnovič naroča, da pozivé zadržke, da se še dosle ni napravila cestna zveza pod Pijavo Gorico med novo Turjaško in staro okrajno cesto.“

O cesti pod Pijavo Gorico spregovori dr. Poklukar in omenja, da so dosedanje ovire gledé odkupnine potrebnih zemljiš odpravljene, ter priporoča, naj se reč kolikor hitro je mogoče dožene. Predlog dr. Sameca se na to sprejme.

Drugi predlog njegov se glasi:

„Slavni c. kr. vladi se izreče najtoplejša zahvala, da je dala izvršiti preiskave gledé preložitve cest čez Gorjance.“

Ponavlja pa se prošnja, da se dela preložitve, kakor hitro mogoče začnejo in da se v ta namen že v proračun državnega zbora za leto 1885 potrebna svota postavi, ako se to še ni zgodilo.“

G. deželni predsednik baron Winkler naznanja, da je sl. ministerstvo za preložitve državne ceste čez Gorjance dovolilo 29.000 gld., in da bode 20.000 gld. sprejetih že v državni proračun l. 1885. Zbornica pozdravlja to naznanilo z dobro-klici. Predlog Samčev se potem sprejme.

Tretji nasvet dr. Sameca se glasi:

„Deželni odbor se pooblasti dovoliti cestnim odborom naklade nad 10 % ako vložijo zato utemeljne prošnje.“ Tudi ta predlog se sprejme.

Gosp. Pakiž priporoča, da naj se gledé ceste čez Lužarje že skoraj pričnejo priprave, naj se pa privzemó k ogledu tudi zvedenci, da se ne bo cesta

delala tako neprilčno, kakor n. pr. nova cesta čez Turjak. On toraj predlaga sledeči nasvet:

„Slavni deželni zbor naj sklene: Deželnemu odboru se naroča, da se načrt cestne proge čez Lužarje še v teku tega leta pregleda, in da se pri tem pregledu tudi zaupni možje iz dotičnega okraja vdeležujejo, in da naj zato skrbi, da se bode izpeljava tega načrta že v prihodnjem letu zvršila. V ta namen naj nakaže izplačanje podpore v znesku 3000 gold., katero svoto je bil deželni odbor s svojim dopisom dné 10. januarija 1882 obljubil.“

Ta predlog se sprejme. Potem g. Pakiž nasvetuje drugi predlog, ki se glasi:

„Slavni deželni zbor naj sklene: Deželnemu odboru se naroča, da se znesek 1000 gold., ktera svota je bila že leta 1882 od deželnega zbora dovoljena, še v teku tega leta cestnemu odboru Ribniškemu izplača.“

Tudi ta predlog se sprejme, da-si mu g. poročevalec ugovarja, rekši, da naj bi se prej še enkrat izročil finančnemu odseku.

Konečno g. Pakiž predlaga še sledeči nasvet:

„Slavni deželni zbor naj sklene: Visoka c. kr. deželna vlada se zopet naprosi, za primerno podporo iz državnega zaklada za omenjene okrajne ceste: Rakek, Bloškapolica, Zlebič, Ribnica oziroma Babno-polje.“

Gosp. poročevalec podpira ta predlog, gosp. deželni predsednik baron Winkler pa omenja, da dovolitev take podpore ni odvisna samo od vlade, ampak tudi od privolitve državnega zbora. Predlog g. Pakiža se potem sprejme.

G. deželni glavar grof Thurn reditelje prosi, da naj gospode nemško-liberalne stranke pokličejo v zbornico. Dr. Poklukar se kot reditelj podá k njim, pa pride nazaj z naznanilom, da zaradi važnih razgovorov ne morejo priti v dvorano. Slišijo se klici: Nadalujmo, saj smo sklepni!

(Konec prih.)

17.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Enkrat bi bil skoro vstreljen; ko bi se bilo to zgodilo, ne bi mogli več v naslednjih poglavjih o njem pisati. To pa je bilo tako-le:

V vindenavskem ribniku je bila čista voda in prijetna za kopanje; tudi raki so bili v ribniku, ki niso nikoga vprašali, kedar jih je lovil, ali to tudi sme ali ne. V ta ribnik je šel tudi Gašpar z dvema tovaršema rakov lovit. Slekli so se in se delali, kakor da bi se hoteli samo kopati in svoje od študiranja zdelano truplo okrepiti, v resnici pa so hoteli rake krasti. Vindenavski oskrbnik je že dolgo imel dijake na sumu in zato je marljivo nanje pazil. Trije mladenči so bili ravno najbolj v svoje delo zamišljeni in so imeli že poln čevelj rakov, kar stopi oskrbnik s puško na rami in s hlapcem na strani izza grmovja. Vsi se prestrašijo. Oskrbnik dijake hudo pogleda ter gre proti njihovi obleki, ktero je moral hlapec pre-

iskati, pa ni nič sumljivega našel, ker čevelj z raki je bil za grmom skrit. Gašparjeva tovariša naglo z vode skočita in svojo nedolžnost tako zatrpnjeta, da ju oskrbnik pusti domov iti. Zdaj pa se obrne proti Gašparju, ki je še vedno v vodi stal, sname počasi puško z rame ter reče: „Ti mi tedaj moje rake kradeš? Da boš si zapomnil, kedaj si zadnjokrat rake kradel, bom malo tvojo zadnjo stran poškopil.“ Potem nategne petelina in nameri na Gašparja. „To pa ne bo dobro“, misli si Gašpar, potone se pod vodo in ostane tako dolgo pod vodo, dokler je mogel duška držati. S smrtnim strahom se spet vzdigne izpod vode, pa takoj se razveseli, ko oskrbnika ni bilo več videti; bil je namreč bolj človeški, bilo mu je zadosti, da se je Gašparju pogrozil in ga postrašil.

XI. Poglavje.

Kako je Gašpar bil ropar, stara baba in kolednik; dokaz, da je imel lepe zmožnosti in se je vedel vsega poprijeti.

Poletnega dne grejo Gašpar, njegovi trije tovariši in gospodar, pri katerem je eden njegovih tovarišev stanoval, na Pohorje. Nazaj gredé pridejo nad Rotvajnem na občinski pašnik, od kodar je kaj lep raz-

gled čez Mariborsko mesto in Ptujsko polje. Na tem pašniku so pasli pastirji veliko živine in so si s svinkanjem čas kratili. To je namreč pastirska igra, ki je po Štajarskem jako znana. Naredijo si namreč veliko jamo, hlev imenovano; okoli te jame so male jamičke, v katerih pastirji s svinkeračami (palicami) čakajo ter skušajo zabraniti, da bi pastir, ki svinjo vganja, njo v hlev spravil. Če se pastirju posreči svinjo v hlev spraviti, ali med odganjanjem drugemu v jamico uiti, je on prost in drugi mora iti svinjo vganjat. Pastirji so zaslíšali pri tej igri ptuje glasove in se jako prestrašili, ko so zagledali prišlice. Dijaki so se namreč pogovorili, da bodo kot tolovaji pastirje napadli ter na vitez živino s seboj gnali. V ta namen so si suknje narobe obrnili, hlače podvihali, kape globoko na lice potegnili, le Gašpar je ostal, kakoršen je bil, ker je v svojem tesnem in oglodanem fraku že itak podoben bil strašilu, ter so kričaje planili iz šume.

„Gospod poglavar, kam naj to živino peljamo?“

„Osel, kam drugam, kakor v naš brlog.“

„To je lep plen! Rotvajnski kmetje bodo debelo gledali, ko bodo izvedeli, da je njihovo živino vrag vzal.“

„Moja je najlepša telica“, dère se oni, ki so

Govor poslanca gosp. Robiča o pristojbinah.

(V osmi seji deželnega zbora, 7. oktobra.)

Oglasil sem se k besedi, ker pristojbinski davek sega ljudstvu prav v živo, in ker sem mnenja, da predlogi gospodarskega odseka, ako se bolj ne določijo, svojega dobrega namena dosegli ne bodo.

Gospôda moja! Pristojbinska postava je elastična, tako da se more tolmačiti večkrat na ta ali uni način, uradnike pa, kateri imajo z odmero pristojbine opraviti, veže službena prisega in dolžnost, v dvomljivih slučajih imeti vselej pred očmi državno korist, in vsled tega ne odmeriti manjšega, ampak raje viši znesek pristojbine.

Kadar se izročuje premoženje od starišev otrokom, odmeri se pristojbina navadno od tistega dela, ki je z dolgovi obložen od nepremakljivega premoženja po $3\frac{1}{2}$ od sto, od nezadolženega dela pa le po $1\frac{1}{2}$ o/0.

Da se toraj zagotovi polajšava pristojbine, kadar pride premoženje od starišev na otroke in nasprotno, treba je odstotek, ki se ima od nepremakljivega premoženja še posebej plačati, natanko določiti, in v ta namen bodem stavil k nasvetu gospodarskega odseka 1. a) potreben dostavek.

Omeniti mi je tudi plačilnih nalogov o pristojbini, ki so, kakor se izdelujejo sedaj, popolno nejasni. Večkrat zadeva pristojbinski davek več strank, odmeri se pa ta davek skupno in sicer tako, da znesek, ki se ima plačati v enakih odstotkih, se postavi v njem le v skupnem znesku, ne pa koliko ga na vsako stranko pride. Iz plačilnega naloga toraj ni razvidno, koliko pride na tega ali unega in na kateri podlogi se je vsakemu odmeril; toraj tudi strokovnjaku ni mogoče prevdariti, ali je pristojbina odmerjena prav ali ne, in to mu je le tedaj mogoče, če ima dotična pisma ali akte pri rokah.

Pa še nekaj družega je napačnega pri tem, namreč: plačilni nalog se vračuje navadno le glavnemu prejemniku ali dediču premoženja, ki je na celi znesek pristojbine odgovoren. Deležniki toraj ne izvejo o pravem času, koliko in na kateri podlagi se je vsakemu naložila pristojbina, pa tudi ne morejo prevdariti, ali se je odmerila prav ali ne; toraj jim ni mogoče pritoževati se o napačnostih, ktere se pokažejo pozneje. Odvrčajo se pa tudi pritožbe takih deležnikov, ako jih sami vložé, kadar so slučajno zvedeli kako napačnost. Znan mi je slučaj, imen ne bodem navedel, da je nekdo volil svojemu eksekutorji, ki ima dolžnost gledati na to, da se njegova poslednja volja prav izvrši, neko svoto za pota in stroške, ki mu bode to prizadajalo. In kaj se zgodi? Dotični urad odmeri od omenjenega volila pristojbino, in ko izvé o tem dotični prizadeti in se o pravem času zoper to pritoži, odbije se mu pritožba z razlogom, da ker se njemu dotični plačilni nalog ni izročil, se on nima pravice pritoževati zoper odmero pristojbine. Plačilni nalog prejel je namreč glavni dedič. Gospôda moja! tu se kaže očitna potreba, da naj se plačilni nalog izročuje vsakemu deležniku posebej.

ga poglavarja imenovali, med tem pa je res mlado telico z nogo sunil, da je zavekala in zbežala.

Pastirji so bili od kraja vsi trdi, ko pa to slišijo, zgubijo vso srčnost in kričaje in tulé zbežijo v vas ter s svojim krikom vse Rotvajncane spravijo na noge, ker so pripovedovali, da so na pašnik roparji prišli, ki hočejo vso živino v svoj brlog odgnati in ondu zaklati. Dva sta posebno huda, poglavar in eden z rujavim frakom.

Vsled tega poročila so vse Rotvajncanke začele se jokati in tuliti, in za njimi vsi otroci, možje pa so poiskali puške, stare sablje, sekire, krampe, kose, cepee ter z občinskim pisarjem šli kakor grozna vojaška četa nad tolovaje.

Ko študentje opazijo, da bo iz njihove šale britka resnica, takoj Rotvajncanjem pete pokažejo, ti pa so jih podili in za njimi streljali, in Gašpar je parkrat slišal blizu svojih ušes kroglo žvižgati. Junaški študentje so bežali, dokler so jih noge nosile; ko so se v dolini vstavili, jim je že sapo zapiralo, srce je klopotalo po njih, mokri so bili do zadnje niti in zdelo se jim je še vedno, kakor da bi Rotvajnci za njimi leteli in streljali.

Tako so bili tolovaji natirani in živina rešena. Mestjan, ki je bil z dijaki, je ves prestrašen na strani v šumi stal, potem pa je šel h kmetom in jih skušal potolažiti. „Ljubi moji! pravi, zakaj se tako razburite

Ugovarjati bi se znalo: saj je glavni dedič porok za odmerjeno pristojbino. Res je to, ali če so dediči ali deležniki premoženja morebiti med seboj v prepiru, se ne bode glavni prejemnik dosti brigal za pristojbino, ki druge zadeva. Ker je po administrativnem potu mogoče vkreniti to, da vsak deležnik dobi svoj plačilni nalog, mislim, da naj se naprosi visoka vlada, da v ti zadevi potrebno vkrene.

Vsled tega stavim k prvemu nasvetu gospodarskega odseka sledeči dostavek:

Plačilni nalogi naj se izdelujejo tako, da se iz njih razvidi na prvi pogled, koliko pristojbine, na kateri podlogi in od ktere reči se je vsaki stranki odmerilo. Iz plačilnega naloga, ki ga prejme glavni prejemnik ali dedič premoženja in je za skupni znesek pristojbine odgovoren, naj se naredi in izroči izpisek vsakemu deležniku o njegovem deležu, ki ga zadene. (Ta dostavek je bil sprejet. Vredn.)

Nadalje mi je omeniti še neke druge reči, ktera povikšuje pristojbinski davek, to je namreč kapitaliziranje živeža, ki si ga izgovoré stariši pri izročevanju premoženja.

Kadar pride namreč davkarji dotično pismo v roke, pokliče ona stranke, in poizveduje od njih vrednost reči, ktere si stariši za živež izgovoré. S porazumljenjem strank se ceni vrednost vsake dotičnih stvari, in vse to se sošteva, in konečni znesek se nabere kmalo na letni znesek v vrednosti 80 do 100 gold. in še više, in to se ima kapitalizirati po postavi in sicer tako, če je živež izgovorjen eni osebi 10krat, ako je pa izgovorjen dvema osebama, 16krat, kar znaša 1000 do 1600 gold.

Vzemimo da je masele grunta 1200 do 1400 gold. vredno, ki se izročuje, in se iz tega imajo plačati še deleži drugim otrokom in morebiti tudi kaki dolg, recimo 200 gold. in že to pokaže, da presegajo izgovorjene reči vrednost premoženja. Davkarja sošteje vrednost živeža, in znesek deležev in dolga skup in ima za to podlago, na kateri odmeri pristojbine, in določuje od vsega zneska, kar je z dolgovi obloženo, od nepremakljivega premoženja po $3\frac{1}{2}$ o/0.

Po mojem mnenji bi se vrednost starišem izgovorjenega živeža ne smela v poštev jemati in kapitalizirati, ker so že po občem državnem pravu otroci dolžni stariše preskrbeti s potrebnim živežem, ako pridejo v potrebo, kar tudi nasprotno velja.

V ta namen toraj stavim k predlogu gospodarskega odseka 2. a) dostavek, da naj se pristojbina po $1\frac{1}{2}$ o/0 od nepremakljivega premoženja odmeri tudi takrat, kadar njegovo vrednost presegajo izgovorjeni deleži in dolgovi.

Pri določevanju te vrednosti pa ima vplivati starišem izgovorjeni živež, in se toraj v ta namen ne sme kapitalizirati.

Še ena druga reč mi je na srečo, ki se mi potrebna zdi, da jo omenim: Nakladajo se namreč kazni strankam, kadar se zasledijo pomanjkljivosti koleka pri pregledovanju aktov ali pisem pri javnih uradih in javnih napravah od strani finančnih uradnikov, kateri presojujejo o pravi porabi koleka. To se meni ne zdi prav, ker stranke prinesejo toliko ko-

zavoljo par dijakov, ki so si naredili nedolžno šalo in še mislili niso na to, da bi vam kakošno škodo naredili.“

„Kaj, študentje so to? jezi se kmet; ti lopovi pa res vsakovrstne vragolije počenjajo. Ko bi jaz le zdaj enega tukaj imel, jaz bi mu nategnil lase, da bi vse žive dni pomnil, kaj se pravi celo občino vznemirjati. Zavoljo teh eiganov kričijo vse žene domá in mi — no, nam bodo se sosedje lepo smejali. Ti pr . . . študentje, da bi vse hudir vzeli!“

Zdaj stopi občinski pisar naprej z vso svojo veličastjo in prime mestjana za suknjo, rekoč: „Mož, vi nam morate dobri stati, da se Rotvajnski živini zavoljo tega ne bo nič zgodilo, in nam povedati imena teh študentov, da jih naznanimo profesorjem, če bo treba.“ Mestjan pové imena in obljubi, da hoče štirinajst dni dober stati, ter gre v mesto.

Čez štirinajst dni pa res pride Rotvajncan čohajoč se za ušesi, češ, naj se mu škoda povrne, ker so študentje njegovi kravi naredili, da samo krvavo mleko daje. „Tako ti misliš?“ odvrne mestjan, ob enem pa pokaže kmetu, kjer je zidar luknjo pustil. Študentje pa so se zakleli, da tolovajev ne bodo več igrali, saj blizo Rotvajna ne.

(Dalje prih.)

lekov, kolikor in kakoršni se zahtevajo od njih. Tudi se ne more misliti, da bi stranke, sosebno priprosti ljudje, bolj umeli dotično tarifo pristojbinske postave, kakor dotični uradnik sam. Tudi mislim, da bi stranko, ktera bi dotičnemu uradniku o pravi porabi koleka vgovarjala, ta gotovo zavrnil, in svojo trdil.

Da se ta nedostatek v prihodnje odpravi, stavim sledeči predlog in ga priporočam slavni zbornici v sprejem:

Slavni deželni zbor naj sklene:

c) da se za pomanjkljivost o porabi štempeljske pristojbine, kadar se te zasledijo pri uradnem preiskavanju aktov javnih uradov in javnih naprav, strankam ne nakladajo kazni, ampak le doplačila pomanjkljejev.

Na govor poslanca g. Kersnika naj mi bode dovoljeno omeniti še sledeče:

Ukaz finančnega ministerstva, ki ga je navedel ravnokar g. poslanec Kersnik, mi je prav dobro znan, ali gospôda moja, v pojasnilo pristojbinske postave izšlo je prej in pozneje toliko ukazov in naredb od finančnih oblastnij in uradov, da bi se ž njimi, ako bi jih skupaj zbrali, napolnil koš, kterege bi korenjak komaj nesel; tudi imamo že več dodatkov k omenjeni postavi, in sicer od leta 1853, 1854, 1862, 1864, 1865, 1866, 1876 in 1881, od kterih ene pristojbino olajšujejo, ene jo pa še poojstrujejo. Sploh rečeno, je pristojbinska postava s svojimi dodatki že kakor bi Nemeec rekel, pravi „Irrgarten“, toraj se kaže živa potreba celo postavo preurediti, in to s porazumljenjem ne le finančnih uradnikov strokovnjakov, ampak tudi drugih izvedencev, kakor odvetnikov, biležnikov, trgovcev itd., da se dožene postava, v kateri bode postavljena pristojbina za vsako reč tako, da je ne bode mogoče drugače tolmačiti; to stvar priporočam našim gospodom poslancem, da v državnem zboru delajo na preuredbo cele pristojbinske postave.

Sicer pa priporočam svoje predloge v sprejem slavni zbornici. (Kakor smo omenjali že v poročilu, bili so vsi od g. Robiča nasvetovani dostavki sprejeti. Vredn.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. oktobra.

Notranje dežele.

Tirolski učitelji imajo med saboj deželno učiteljsko društvo, ktero ima vsako leto svoje shode. Na letošnjem velikem shodu imeli so na dnevnem redu tudi razne razgovore, kaj se godi po Avstriji in kako se imajo po drugod učitelji. Ko pride razgovor na Dunajske in nemške učitelje po Čeah, ki so šli letos okoli Veliškega Šmarna v Opavo velikomnemško politiko delat in Bismarcka proslavljat, so vrli, domoljubni in zavedni tirolski učitelji tako nedomoljubno postopanje soglasno obsodili in o njem sklenili naslednjo resolucijo: „Dogodek smatra se za netaktnega. Schönerejev telegram in kar je bilo z njim v zvezi in kar se je za njim zgodilo, bi se ne smel prebrati, kajti avstrijsko učiteljsvo ni, da bi se za take politične pojave zlorabilo. Tirolsko učiteljsvo ta isti dogodek silno obžaluje.“ — Omeniti nam je pri tej priložnosti, da so se tudi Dunajski konservativni učitelji že oglašili proti tisti veleizdajski izjavi svojih liberalnih tovarišev in sicer prvi med vsemi nemškimi učitelji obsirne Avstrije. Potem ni bilo dolgo časa nič, dokler se niso Tirolci prijavili. Kje pa so drugi? Saj imamo vendar še nekaj čisto nemških pokrajin, kakor so: Gorenja Avstrija, Solnograd. Kje pa so zlasti naprednjaški učitelji iz Gorenjega Štajarja? kje oni iz severne Koroške? Nobenih ni. Gorenje-avstrijski nimajo časa, ker imajo preveč opraviti po šolah z brezverskim liberalizmom, koroški nemški učitelji se menda sploh ne brigajo dosti za vest in o štajarskih „schulvereinoveih“ pa v polnem pomenu besede velja: „Qui tacet, consentire videtur“. Dokazali so svoje mnenje v Gradci letos o Binkoštih in to nam zadostuje.

Hrvatski deželni zbor dobil je, kakor smo že telegrafično objavili, novega predsednika gospoda Mirka Hrvata, ki je bil poprej v zboru za podpredsednika. Marsikomu se bo morda čudno zdelo, zakaj da niso več volili lanskega predsednika Kreštica, kterege so razun Starčevićancev vse stranke spoštovale. Stvar je taka-le: Starček baron Zmajić, ravno tisti, ki je bil lansko leto z neko izjavo dr. Davida Starčevića v divji ogenj pripravil, predlagal je, naj bi se zopet Kreštic volil za predsednika. Kreštic je pa rekel, da mu slabotno njegovo zdravje strogo prepoveduje težavni posel sprejeti, se je za ponudeno čast lepo zahvalil in rekel, naj se nanj nikari ne ozirajo. Na to je podpredsednik Mirko Hrvat predlagal, naj volijo Jovana Subotića, ali tudi ta se je izgovarjal, da je že prestar za tako truda-

polen in težaven posel, kakor je pod sedanjimi razmerami predsednikovo mesto v hrvaškem deželnem zboru. Pač pa predlaga, da naj se voli na to važno mesto podpredsednik g. Mirko Hrvat, kateri je ponudeno mu čast tudi zahvaljevajoč se prevzel in narodno stranko prosil, naj ga izvoli podpirati pri težavnem poslu.

Razpor zatrosil se je med Starčevičance na **Hrvaškem** in je porodil dve stranki. Prva po vsi sili hoče pri surovosti ostati, ktere se je v dosego svojih namenov do sedaj posluževala in je žalibog s taisto narodu in svojim silno mnogo škodovala, koristila pa ne za pipo tabaka. Drugi, in sicer mlajša kri, so pa sprevideli, da tako ne pojde in tudi ni mogoče, da bi šlo, ter so se odločili za zmerneje postopanje, s katerim bodo izvestno tudi več dosegli, kakor pa prva stranka s svojo surovostjo in nepripravljenostjo, s katero hočejo boj z vlado in vladno stranko do skrajnosti bojevati.

„Ave caesar, morituri te salutant!“ klicali so nekdanj rimski bojevalci iz arene, preden so se vrgli drug na drugega, preden so se poslovili iz te doline solz. Nekaj enacega v političnem smislu prigodilo se bo te dni v **Budapeštu**, kjer bo zbornica magnatov v svoji dosedanji podobi poslednjo adresu sestavila na kralja, rekoč: „Ave caesar, morituri te salutant“, potem se bo pa vlegla k večnemu počitku politično-mrtvih plačilo prejemši za vse, kar je dobrega in slabega storila. Na njeno mesto stopila pa bo na novo voljena gosposka zbornica. V obeh zbornicah v Budapeštu celó pet adres pripravljajo, ktere hočejo vse kroni predložiti, in sicer: gosposke zbornice komisija, liberalna stranka, združena opozicija, nezavisna stranka in antisemiti. Izdelali jih bodo: za gosposko zbornico grof Anton Szeesén, za liberalce M. Falk, za združeno opozicijo grof A. Apponyi in dr. Szilagyi, za nezavisno stranko Irányi in L. Moczary in za antisemite Istóczy.

Vnanje države.

Schlözer se v Rimu s kurijo pogaja za rešitev seminarskega prašanja, kakor so ga določili škofje pri konferenci v Fuldi. Dogovori vrše se na podlagi dotične spomenice, ki se je tudi v Fuldi sklenila in zahteva glede semenišč, da naj se položaj določi, kakoršen je bil pred letom 1873. Kar spraznjeni škofiji Poznanjsko in Kolinsko zadeva, predlagala je Pruska vlada nove kandidate.

Skierniewice tu, Skierniewice tam! Povsod se čuti dobrodejen vpliv, ki ga je shod treh cesarjev povzročil. Kjer pa vsi ljubijo mir, ga **Srbija** sama sovražiti ne more, in res se je tudi v Belemgradu narodne liberalne stranke misel polastila, da bi prav času primerno bilo, na to delati, da se sedaj, ko ste si Avstrija in Rusija odločni prijateljici, ministerstvo in vlada toliko spremeni, da iz taistih ne bode več sovražna, temveč kakor ob Rističevem času (1875) veliki slovanski državi vgoden veter vlekel. Od kar je na Srbskem odstopil Ristić in od kar so prognali metropolit Mihajla, ki je sedaj na Ruskem v nekem samostanu varno zavetje dobil, od tedaj se srbska vlada ni nič več za mogočnega svojega podpornika brigala in je rajši vso svojo pozornost in politično prijaznost naklonila Avstriji, kar ravno ni bilo napačno, kakor se vže sedaj določno vidi. Avstrija in Srbija sti dan na dan vedno v dotiki, ruski stric je daleč. Avstrija in Srbija imati skupni interes tako v medsobojni, kakor tudi pri mednarodni kupčiji; njune železnice oddajajo si blago z rok v roke, kar vsega tega pri Rusih ni. Da pa za Srbijo ne bo napačno, ako svoje proti Rusiji trdo napete politične strune popolnoma odvijje, in zopet na prejšnjo prijazno stališče stopi, kar sedaj prav lahko stori, je popolnoma umljivo. Sedanja vlada v Belemgradu pač nima vzroka, da bi zaradi njega odstopila. Napravila je kraljevini že mnogo, kar so ji druge le obetale; naj omenimo le dovršene železnice in vstanove narodne banke, ki bosta ena z drugo v zvezi naroden blagostan le širile; dalje nova finančna postava, ki bo državne stebre krepkeje podpirala, ob enem pa davke bolj pravično razdeljevala. Zarad tega nekterim liberalcem ne bo tako lahko v Belemgradu v ministerstvo vrniti se, kakor si sami domišljajo. Konečno pa tega tudi treba ni. Naprednjaki niso Rusom naravnost sovražni, pač pak so dobri domoljubi in ker so se za svojo domovino več potegovali, kakor je bilo Rusom ljubo, prišli so pri njih v zameru. Sedaj bodo pa nemara Skierniewice tudi to pogladile.

Osoda **Balkana** jela je zanimati ne le samo Ogre, temveč tudi naše severne in iztočne sosedo Ruse. Kar je ondi strogo slovanskih listov, so vsi brez izjeme proti temu, da bi si Avstrija zasedeni deželi prisvojila, temveč vsi strogo povdarjajo, da se Balkan nikakor ne sme deliti, in se ondi po nobeni ceni ne sme označiti meja, do ktere da naj bi Avstrija in do ktere pa Rusija opraviti imela. Balkan mora ostati Balkan in sam za-se, on mora biti slovanski! Da so to nazori, ki bi pod drugačnimi razmerami ugajali i nam, nam bo vsak Slovan rad priznal, pod takošnimi pa, v kakoršnih ravno sedaj živimo, se pa nikakor ne moremo sprijazniti z njimi. Nas ti deželi že preveč krvi in grošev staneti, da bi ji kar tako iz rok dali. Tudi ruski listi morali se bodo privaditi, na kar se sedaj z nevoljo kažejo, da se namreč Avstrija vedno le proti iztoku širi in da Rusiji drugega ne bo kazalo, kakor zaradi ljubega miru, temu avstrijskemu razširjanji nikjer poti ne

zastavljati, dokler ne prokorači mej, ktere so diplomatje med saboj na Balkanu že lansko leto določili, kako daleč da naj Avstrija svoje ideje razširja, kjer naj Rusija zopet svoj vpliv poskuša. Balkan je v resnici tako velik, da je na zapadni polovici ob jadranskem morji zadosti prostora vsopredno z morjem preko Novega Bazara do Soluna za Avstrijo, po iztočni pa do Carigrada za Rusijo. Pri vsem tem bi bili pa še Srbi in Bolgari jako zadovoljni, kajti oboji bi se lahko do egejskega morja pomaknili, ako bi bil v tem oziru med Avstrijo in Rusijo pravi sporazum.

Pravi porog na vsestransko obetanje z desetimi milijoni bajonetov podprtega miru so najnovejši klici po maščevanju, ki iz **Francoskega** odmevajo. Njeno geslo, ki po celem svetu doni, koder se kaj Francozov nahaja, je mladi francoski zarod tako izrediti, da ne bo drugega videl, slišal, mislil in želel, ter nič drugega občutil nego le potrebo maščevanja, krvavega maščevanja nad Nemci in nad Bismarckom, kterelega največjega „barbara“ sedanjega časa imenujejo, ki je francosko državo z ognjem in mečem pustošil. Poročali smo že o patrijotičnem banketu, ki so ga Alzacijani in Loreni na prvega oktobra zvečer napravili pri „Velikem Orijentu“. Za odgovor na tisto pojavo Lorenov, zbralo se je na 4. oktobra pred vojaškim spominkom na Montreuilskem pokopališči 50 društev strelecev in telovadcev, domoljubna liga, 8 dijaških batolijonov, več društev framasonov, vsi z zastavami, ki so bile s črnimi flori ovite. Govorilo jih je mnogo in vsi so povdarjali potrebo, da Francoska ne sme opustiti misli na maščevanje. Posebno mora se pa Bismarcku pokazati, po čem je okus. Zbrana je bila tudi družba laških republikancev; eden taistih je zaklical svoj evviva „svetovni republiki“.

Smrt Stewartova, angleškega generala v Egiptu, o kateri smo včeraj brzojavno vest prinesli, pravijo, da se potrduje. Mož je imel nesrečo. Njegov parnik priplaval je iz Chartuma do katarakta pri Wadigarne, kjer je zadel ob skalo, da se je razbil in potopil. Stewart je imel s saboj 40 mož. Ob bregu stoječi Arabci nesrečo videti se takoj ponudijo s svojimi kamelami, da bi jih preko puščave prevedli. Stewart se jim s svojimi ljudmi zaupa in niso bili še dobro na suhem, so jih Arabci že napadli in poklali.

Izvirni dopisi.

Iz Žužemberka, meseca oktobra.*) Gosp. vrednik, nikari se ne čudite, ako še le danes prejmete dopis iz našega kraja o slovesnosti, ki se je na splošno radost že meseca avgusta pri nas godila. Vzrok, da Vam nisem prej poročal, bila je moja bolehnost, toraj pa sedaj nekaj vrstic. Imeli smo novo mašo g. novomašnika Feliksa Zavodnika. Ker je dopis že toliko post festum, mi pač ne kaže več, tako na dolgo in široko razprostirati se, kakor bi rad.

Druzega avgusta je bilo, v soboto popoldne, ko so jeli slovesno topiči pokati in zvonovi oznanovati prihodnjo slovesnost, kar se je v nedeljo zjutraj ob jutranji zori ponavljalo. Ljudi se je zbralo toliko, da jih lepa prostorna cerkev ni zamogla vseh sprejeti. Svatje, ki so se v faravžu zbirali, dobili so v cerkvi pregrajen prostor. Novomašnik pozdravljaj je povabljen goste pod slavolokom, ki je nosil primeren napis: „Srčno pozdravljen“. Ob 10. uri prične se spored, v katerem sta posebno dolga vrsta 24 duhovnov in lep venec belooblečenih družič pozornost vseh na-se obračala. Slovesnost službe božje se začne z govorom, kterelega je imel č. g. Malenšek, kaplan pri sv. Petru v Ljubljani, ki je več nego 5000 ljudem v prijetni in krepki besedi razlagal pomen dneva. Iz srca došla beseda šla je zopet k sreči in marsikomu prikradla se je vroča solzica v oči. Petje pri službi božji oskrbel je preč. gvardijan o. Hugolin Satner iz Novega Mesta, pri katerem se je v solo-spevih posebno odlikoval o. Otokar Aleš.

Po dokončani službi božji podali smo se v farovž, kjer so se pri svatovskem kosilu pričele napitnice vrste se s petjem in živahnim pogovorom. Napitnice so se glasile na papeža Leona XIII.; na cesarja Franca Jožefa I.; na novomašnika in njegovo rodovino; na vrlega pridigarja; na občespoštovanega gosp. župnika in drugo duhovščino; na povabljenega goste; na slavo domovine na podlagi: „Vse za vero, dom in cesarja“, ktero je napil naš priljubljeni okr. sodnik g. Škerlj.

Po litanijah podelil je novomašnik zbrani tisoče broječi množici svoj blagoslov z razpetimi rokami. Ginljiv je bil ta prizor, da so zopet marsikomu solze v očeh zaigrale. Naj bi se nam kmalo spet kak dan Gospodov povrnil.

*) Ne zamerite da smo okrajšali dopis, čas in razmere so to zahtevale. Zakaj ne pišete večkrat kaj? Zdravi!

Vredn.

Od Velenja, 7. okt. (O toči na Štajarskem.)

Pod tem naslovom je v najnovejšem zvezku „Mittheilungen des naturwissenschaftlichen Vereines für Steiermark“ priobčen sostavek, ki ga, če bi te stvar zanimala, zamoreš prebrati v podobi sledečega posnetka.

Nekteri pravijo, da se toča vsuje po višavah večkrat, nego po nižavah. Toda temu ni vselej tako. Planinska dežela Tirol je skoro enako prostorna, kakor zelena Štajarska, ali tam ne dobivajo toliko toče, kakor je to pri nas; tudi zgornji Štajar jo čuti manje od spodnjega. Redkokrat se toča prikaže po velikih ravninah. O tem spričuje pogled v Galicijo, ki je tri- do štirikrat večja od naše dežele, a na leto pride tam blizo toliko toče, kakor po naših krajih.

Toča se najrajši drži pota v tistem smeru, v katerem tečejo reke in koder se gore vznizujejo, zatoraj tudi ona klesti največkrat, ako se burja z visokih planjav vali v nižavo. Često zamoreš opaziti, da v dolini padajo debele grude, med tem, ko se po hribih sesipavlje „babje pšeno“ ali solika. Na Štajarskem toča posebno obiskuje Savinske in Dravske ravnine, deloma tudi Mursko polje; v tem oziru so na slabem glasu vzlasti okraji Celjski, Mariborski, pa Ptujski.

Nevarni gost prihaja večinoma ob vročem poletju, imenito meseca julija, kakor se vidi iz izkaza, ki je sestavljen na podlagi točevanja v dobi zadnjih petero let. Po istem za mesec april pride po 0.6 dnevov s točo, za majnik po 3.0, za junij po 6.0, za julij po 13.5, za avgust po 8.0, za september po 2.5, za oktober po 0.4, na leto toraj skupaj po 34 dnevov-točevnjakov.

Praviloma vsiplje se toča po dnevu in pada le kratek čas, nekoliko sekund ali največ eno do dve minuti. In koliko škode napravi v ti dobici, bodeš razvidil, ako znaš, da v eni minuti ledenina pokrije po 2000 hektarjev zemlje. Izmed pretečenih petero let pa na eno leto pride po 34 dnevov s točo, ki je toraj poškodovala prirastke na 53.230 hektarjih. Opomniti je še treba, da se enega in istega dne toča vsuje po večkrat; vsled tega je razmerje po priliki 2 : 3, t. j. v dveh dneh se toča vsiplje po trikrat.

Na Štajarskem poškoduje toča po 1550 hektarjev na dan, med tem, ko po ostalih avstrijskih deželah le po 1175 hektarjev opustoši. Štajarska trpi toraj za 375 hektarjev več škode v primeri z drugimi zemljami. Leta 1880 na pr. je po avstrijskih pokrajinah toča zasipala 820.000 hektarjev, od cesar pa samo za Štajarsko odpade celó 104.000 hektarjev. Če te številke primerimo z obsegom obdelanega zemljišča, njiv in vinogradov, to je leta 1880 v avstrijskih deželah toča poškodovala 8% zemljišča, a samo na Štajar posebej spada 22.8%. Tekom zadnjih pet let za vse avstrijske dežele skupaj pride po 3.5%, za Štajar pa po 12% na leto.

Škodo, ki jo je 1880 toča povzročila po avstrijskih deželah, cenijo do 24.000.000 gold., toraj za enkratno točo pride 33.350 gold. Na Štajaru bilo je 1880 škode za 1.783.000 gold., obzirom na zadnjih pet let pa po 1.324.000. V enem dnevu toča gospodarstvu na Štajarskem povzroči škode za 38.940 goldinarjev.

Iz poročila se vidi, da je le malo gospodarjev, ki bi svoje obdelano zemljišče dali zavarovati. Pred 10 leti so zavarovalnice štajarskim poškodovancem vračevale še vsaj po 1%, danes pa le 0.1%. Leta 1880 bilo je v deželi škode za 1½ milijona gold., a zavarovalnice so oškodovanem gospodarjem izplačale samo 320 gold. Na Českem, Moravskem in v Galiciji odškodnina dosega 10%.

Število dnevov-točevnjakov je v avstrijskih deželah v teku zadnjih pet let od 300 narastlo do 400. Na Štajarskem je leta 1876 bilo 30 dnevov s točo, ki je poškodovala površino v obsegu 50.630 hektarjev, a leta 1880 smo v 56 dnevih imeli točo, ki je opustošila 104.330 hektarjev, leta 1875 pa so zabiležili le 16 točevnjakov. Da se taki dnevi nesreče množijo, temu pripisujejo različne vzroke, med njimi je v prvi vrsti posekavanje gozdov, razlesovanju pa za petami sledijo burje, toča, poplava.

Domače novice.

Današnja seja deželnega zbora je bila zanimiva, ker je manjšina šla iz zbornice in se neče več vdeleževati zborovanja. Kako je to prišlo, je razvidno iz poročila o današnji seji, kteremu za

danes dostavimo, da je gosp. deželni glavar grof Thurn med sejo poslal gospode klicat, naj pridejo v zbornico. Sostavljali so pismo, ki so ga izročili g. deželnemu glavarju. Dnevni red se je po njih odhodu hitro dovršil, potem pa je g. deželni glavar sejo ob polu dveh popoldne pretrgal.

Cela ura je pretekla, preden je gosp. deželni glavar zopet pričel sejo. Pooblaščenici obeh strank so med tem hodili sim ter tja in skušali reč poravnati, pa zastoj. Ko deželni glavar ob polu treh popoldne zopet pričel sejo, prebere pismo manjšine, ki ni prišla v dvorano in ki v tem pismu naznanja, da se glede na to, ker gosp. deželni glavar gosp. Grassellija ni na red poklical ne zadnjič ne danes in ker manjšina pri predsedništvu deželnega zbora, v katerem g. Grasselli sedi kot glavarjev namestnik, nima več zadostnega varstva, deželno-zborovih sej ne more več vdeleževati.

G. deželni glavar grof Thurn ukaže, naj se prebere stenografični zapisnik, iz kterega je razvidno, da je močno obžaloval, ker so se rabile omejnene besede, in danes zopet izreče svoje odločno obžalovanje.

Zatem se oglasi g. Grasselli in pravi:

„Jaz prav živo obžalujem, da sem v 6. seji slavnega dež. zbora poslužil se besed „zlobno obrekovanje“. Priznam, da se ta izraza ne vjemata s parlamentarnim običajem, pa ob enem izjavljam, da sta mi vsa le vsled razburjenosti, ktera se me je polotila vsled razaljivih izrekov g. Luckmanna. Po tej lojalni izjavi pričakujem, da bo g. poslanec Luckmann popravil tudi svojo trditve, s katero je mestnemu magistratu, to je uradu, kteremu sem jaz na čelu, očitil zanemarjenje uradne dolžnosti in sicer vedoma zanemarjene dolžnosti.“

Po tej izjavi je g. deželni glavar ob 3/4 3. uro sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za jutri ob 1/2 10. uri popoldne.

Po seji je g. baron Apfaltrern prosil stenografični zapisnik o tem, kar se je na koncu današnje seje godilo. Gospodje nimajo nobenega vzroka se kujati, ako pa to vendar-le storé, morajo imeti za tako ravnanje pač druge vzroke. Sicer pa je bil g. Luckmann sam menda pripravljen reč z lepo poravnati, pa njegov klub mu je to zabranil in to samo na sebi ničevno reč tako zasukal, kakor da bi bil od nje odvisen obstanek cele države.

(Cesta čez Gorjance) od Metlike proti Novomestu se bo vendar preločila. Ministerstvo notranjih zadev je od c. kr. deželne vlade predloženi načrt z 29.000 gl. odobrilo in zapovedalo v to svrhu davek po postavni poti razdeliti in pobrati.

(Preč. g. o. Romuald Jerob) je prestavljen za kateheta iz Nacareta v Kamnik.

(„Slov. Narod“) je včeraj zopet zapadel državnemu pravdniku, menda zaradi uvodnega članka „Sodnija in Slovenščina“.

(Bivši vrednik) prvega „Jurja s pušo“ gosp. Henrik Martelanec umrl je v soboto v Trstu. Star je bil 55 let.

(Sladkorna kriza), ki jo je po Avstriji Nemčija s svojo preprodukcijo tega blaga provzročila, tirja že svoje žrtve. Kakor se po Ljubljani govori, bi menda tukaj jedna firma blizu 50.000 gold. škode imela. Nam se za sedaj to govorjenje — naravnost rečeno — le sumničenje dozdeva, kajti v Ljubljani nam ni znana trgovska hiša, ki bi se le z enoličnim blagom za toliko založila. — Kakor ravno čujemo iz nad vse zanesljivih ust, dotična zguba v resnici 20.000 gold. nanaša. Tudi je povsem resnično, da druga manjša firma svoje po sladkorji temeljno omajane razlike po tihem poravnati misli.

Razne reči.

— Predrznost gledališkega igralca poroča se iz Turina. Ondi se je namreč igralec Miraud z gospodarjem zverinjaka Bidel med štiri leve podal. Ljudi je bilo natlačeno polno. Najpoprej je bil gospodar sam pri levih, ktere je po vozu sem in tje gonil. Potem so leve odločili in igralec stopi v voz, na kar so prepah zopet odstranili in štirje levi planili so pred gospodarja in igralca, kterega je gospodar za roko držal. Grdo in silno poželjivo so ga gledali nepovabljenega tujca, storiti se mu pa vendar-le niso nič upali, ker so se bali — gospodarjevega bistrega očesa, ktero je imel taisti vedno na-nje uprto. Levi so se konečno zopet odgnali, ljudstvo s toliko pokvarjenim okusom je pa kakor divje ploskalo predrznemu igralcu.

— Velika povodenj, skoraj vesoljnemu popodu podobna, bila je v Buenos Aires v južni Ameriki, kamor se sedaj največ Slovenci in Hrvatje selijo. Enajst dni stalo je vse pod vodo in se ni zamoglo nikjer od mesta do mesta. Škoda je neizmerna, kajti republika Buenos Aires je silno premožna, ker se vsled svojega vlažnega položaja obilno z živinorejo peča. Hiše so se razsule, živina je poginila, ljudi silno veliko potonilo. Drugim pa je voda vse pobrala, kar so si v teku let in v potu svojega obraza pridobili. Da se siromaštvo le nekoliko potolaži, ki je sedaj ondi nastopilo po cvetoči republiki, jeli so za poplavljenice po celi Ameriki zbirati milodare.

— Mravlje, ki se s poljedelstvom pečajo, steknili so v Ameriki v državi Texas. Tiste živalice si blizo 4 čevlje na okroglo pred mravljiščem zemljo lepo osnažijo, kar nikakor ni malenkost pri toliki plodnosti, kakor je gledé rastlinstva po Texasu. Po tem opletem prostoru posejejo seme neke rastline, ki se ji „mravljinjski riž“ pravi. Ko rastlina dozori in zrnje venkaj pocepa, ga mravlje pobere in spravljajo — za zimo ali pa sploh za potrebo. Opazovalci so se dolgo časa čudili, odkod se po Texasu in pa v Afriki po Algirji okoli mravljišč toliko tega riža nahaja, ker ga drugod skoraj celo ni dobiti. Jeli so preiskavati in mično stvar opazovati. Kaj da so zvedeli, je znano — če je res, kajti iz Amerike je!

Telegrami.

Dunaj, 9. oktobra. C. kr. namestnija preklicala je naredbe zaradi goveje kuge tikajoče se Požuna in Bruck-a ob Litavi, ker se je dokazalo, da je ni.

Belgrad, 8. oktobra. V Oršovi zasačili so zarotence na življenje srbskega kralja. Prijeli so jih in v Budapešt odgnali.

Rim, 8. oktobra. Včeraj je divjal po Kataniji silen vihar. Podrl je telegraf in več hiš. Do sedaj izkopali so 23 mrtvih in nad 100 polomanih. Škode je 2 milijona.

Genova, 8. oktobra. Tukaj smo imeli včeraj 10, v Napolji 4 in v Benetkah 2 mrliča za kolero.

Zahvala.

Gospod Janez Gattej, stanujoč v Škofji Loki, je preteklo poletje pri popolnoma opešanih orgljah naše farne cerkve nov meh z dovolj močno pa primerno sapo naredil, 8 novih kontra-bas pišal napravil, prej osamljeni in oglušeni harmonij z drugimi spremeni zvezal ter veselo oživel, sploh orglje v splošno zadovoljnost in po vgodni ceni popravil ter jih tako polnoglasno in milodoneče uglasbil, da bi nobeden strokovnjakov tega popravljanja bolje ne bil izdelal. Nek večšak se je prav pohvalno izrekel o tem delu, za ktero je gori imenovani stavitelj porok za eno leto.

Vsled tega se mu očitna pohvala izreka, ter se s tem za taka in enaka dela z dobro vestjo priporoča kot pošten, trezen in zelo marljiv mojster.

V Spodnji Idriji, 8. oktobra 1884.

Mihael Horvat,
župnik.

Društvu za napravo zvonov za cerkev lezu-sovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali:

29. Gospa Prednica usmiljenih sester	55 gold.
30. Gospodična Terezija Smrekar	100 "
31. Gospodična Viktorija Melzer	5 "
32. Gospa Terezija Gaber	5 "
33. Gospod Josip Smrekar, profesor, ...	5 "
34. Gospa Marija Podboj, ...	3 "
35. Gospod dr. Franc Lampe	5 "
36. " Simon Pogačar	5 "
37. Gospa Fani Pogačar	5 "
38. Gospod Franc Detela	5 "
39. Gospa Marija Detela	5 "
40. Gospa Ana Juvančič	5 "
41. Gospod Karol Pogačar	5 "
42. " Andr. Pogačar, kozul, uradnik v Albaniji, ...	5 "
43. " Janez Murnik, ces. svetnik, ...	5 "
44. " Josip Kušar, pred. kupčijske zbornice, ...	5 "
45. " Tomaž Zupan, profesor, ...	5 "
46. Gospodična Jospina Jančar, posestnica, ...	5 "
47. Gospod Anton Čibašek, župnik v poklju, ...	5 "
48. " Andrej Čebašek, kanonik, ...	5 "
49. " Janez Škerjanc, kaplan v Harijah, ...	5 "
50. " Martin Narobe, župnik v Zapogah, ...	5 "
51. " Josip Erker, stolni kaplan, ...	5 "
52. " Tomaž Pirnat	5 "
53. Gospa Marija Pirnat	5 "
54. Gospodična Ciellija Pirnat	5 "
55. Gospa Terezija Hauptman	50 krajc.
56. " Marija Terdina	50 "

Tujci.

7. oktobra.

Pri **Maliči**: Fuhsenegger id Witte, trgovca, z Dunaja. — Chevalier D' Etlevaue, grajšček, iz Prussnika. — Rudolf Ivičič, častn. namestnik, iz Celovca.

Pri **Stonu**: Oskar Griessenig, trg. pot., iz Draždan. — Josip Krauss, trg. pot., z Dunaja. — Frančiška Urenak, zasebnica, z Dunaja. — Karla Klinger, zasebnica, iz Trsta. — Peter Valentinuzzi, trgovca, iz Vidma. — Frano Trebo, iz Pulja. — Jernej Globočnik, trg. pot., iz Kranja. — Jernej Ravnikar, zasebnik, s Krškega.

Pri **Bavarskem dvoru**: Matija Ara, trgovca, iz Zagreba. — Franc Kofler, agent, iz Beljaka. — Ličan, posestnik, iz Il. Bistrice. — Josip Grašek, posestnik, iz Domžal. — T. Schuller, posestnik, iz Imovce.

Pri **Južnem kolodvoru**: Marija Krainer, zasebnica, s sinom, iz Trsta. — Martin pl. Markovič, c. k. pom. častnik, iz Pulja. — Jakob Steiner, agent, iz Zagreba. — Marija Melcher, zasebnica, iz Zagreba. — Ferd. Bevilayna, gostilničar, iz Laškega trga.

Pri **Avstrijskem caru**: Josip Felberbaum, krošnjar, z Dunaja.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 53 gl., Rio 48, St. Domingo 56, Portorico 86, Cejlon 74—120, biserna 96, Java 63, Mokka 93—103.

Sladkor po 17.50—27.50 gl.

Dišave: poper 88 gl., žbice 62—64.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 17, iz Smirne 18, rozine 8, pomorance 4, limone 3.50 za vsak zaboj, rožiči 7, mandeljni 76.

Olje: laško 45—84 gl., albansko 44—46, dalmatinsko 44, angleško 35.50, petrolej 9.75.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletina 357—616, jagnječi kozuhji sto komadov 60, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterška 110.

Bombaž: ameriški 75, indiški 48.

Ježice po 11—27 gl.

Mast: maslo 95—100, angleška 56, ogerska 61, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 7.75—8.25, laška 0.25, koruza 5.75, rž 7.25, oves 7, fižol 9—11, grah 13—15, riž laški 18.75, indiški 11.50—goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

9. oktobra.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl. — kr.
Sreberna " " " "	82 " 10 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 95 "
Akcije avstr.-ogerske banke	859 — "
Kreditne akcije	283 " 20 "
London	121 " 85 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 77 "
Francoški napoleond.	9 " 68 "
Nemške marke	59 " 75 "

Od 8. oktobra.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 75 kr.
" " " " 4%	93 " 20 "
" " " " 5%	88 " 70 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 104 " 20 "
" " " " Länderbanke	101 " 80 "
" " " " avst.-oger. Lloyd v Trstu	557 " — "
" " " " državne železnice	305 " — "
" " " " Tramway-društva velj. 170 gl.	215 " 50 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " 50 "
" " " " " " " " 1860	500 " 135 " — "
Državne "srečke" iz l. "1864	100 " 171 " 75 "
" " " " " " " " 1864	50 " 171 " — "
Kreditne srečke " " " "	100 " 176 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 50 "

Učenca

(3)

takoj sprejme

Jakob Peternel, urar na Bledu.

V bukvarni „Styria“ v Graden je izšel in v je v **Katoliški Bukvarni** na prodaj:

St. Josef-Kalender 1885.

Kazalo: Alphabetisches Verzeichniss der Heiligen. — Briefpost-Bestimmungen. — Erzählungen. — Kaiserreise 1883. — Mass- und Gewichtswesen. — Postwesen. — Telegrafwesen itd.

Podobe: Sv. Jožef. — Slike cesarjevega popotovanja leta 1883. — Razne slike k povestim itd. — Med drugimi se tudi nahaja dobro zadeta slika prihodnjega knezo-škofa Ljubljanskega prečast. gosp. dr. Jakopa Misje.

Cena 40 kr., po pošti 10 kr. več.

Zur Congrua-Frage

des
katholischen Seelsorge-Clerus in Oesterreich.
Von
J. Martini,
Weltpriester.

Tretji pomnoženi in popravljeni natis, 416 strani v osmerki 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Kakor je bilo že v „Slovenen“ naznanjeno, je spisatelj te knjige, iziše pod tujim imenom „Martini“, prečast. gosp. dr. Misja, prihodnji škof Ljubljanski. — Prečastito duhovstvo Ljubljanske škofije zna toraj to delo na novo in bolj zanimati, kakor préd, dasiravno je vsebina sama vsega pozora vredna.

K naročevanju se priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.